

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řízení o směnečném platebním rozkazu

Řízení o směnečném platebním rozkazu představuje zvláštní procesní institut civilního práva, jehož účelem je rychlá a účinná ochrana věřitele při vymáhání směnečné pohledávky. Vzhledem k formalistické povaze směnečného práva je u něho klíčové dodržení všech pravidel procesní i hmotněprávní povahy. V tomto článku bychom si popsali průběh a prostředky obrany u směnečného řízení, jehož úprava je obsažena v zákoně č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „OSŘ“).

Účelem řízení o směnečném platebním rozkazu je zrychlené projednání nároku plynoucího ze směnky. Směnka je listinný cenný papír se zákonem stanoveným obsahem, v němž výstavce buď sám slibuje, že zaplatí jiné osobě určitou peněžitou sumu (tzv. směnka vlastní), nebo její zaplacení přikazuje určité třetí osobě (tzv. směnka cizí). Žalobce si může při vymáhání nároku ze směnky zvolit buď cestu klasické civilní žaloby, nebo právě institut směnečného platebního rozkazu, který je upraven v ustanovení § 175 OSŘ a který pro vymáhání nároku ze směnky bývá podstatně rychlejší a účinnější variantou.

Směnečné řízení lze rozdělit do dvou hlavních fází, přičemž není vždy nezbytně nutné, aby k oběma skutečně došlo. První z nich spočívá ve vydání směnečného platebního rozkazu, což je řízení převážně listinné povahy. Druhá se týká soudního projednání (případně podaných) námitek a může vést buď ke zrušení, nebo k potvrzení platnosti vydaného směnečného platebního rozkazu.

Fáze první: vydání směnečného platebního rozkazu

Pro vydání směnečného platebního rozkazu musí být soudu předložen prvopis (originál) směnky, o jejíž pravosti není pochyb, spolu s dalšími listinami nutnými k uplatnění práva ze směnky (např. protestní listina nebo dokumenty dokládající právní nástupnictví). To vše musí být podáno k věcně a místně příslušnému soudu, spolu s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu. Ve sporech týkajících se směnek jsou jako soudy prvního stupně věcně příslušné krajské soudy (§ 9 odst. 2 písm. j) OSŘ), přičemž místní příslušnost je dána u soudu, v jehož obvodu je platební místo směnky (§ 87 písm. e) OSŘ).

Pokud navrhovatel nepředloží soudu potřebné listiny již při podání návrhu, riskuje tím, že ztratí procesní výhodu plynoucí ze zrychleného rozkazního řízení, neboť soud v takovém případě může rovnou přistoupit k nařízení jednání. Soud v rámci zkoumání podmínek pro vydání směnečného platebního rozkazu musí především prověřit, zda předložená listina splňuje formální požadavky kladené na směnku zákonem č. [191/1950](#) Sb., zákon směnečný a šekový, v platném znění (dále jen „zákon směnečný a šekový“). Soud zároveň zkoumá, zda má žalobce aktivní věcnou legitimaci k výkonu práv ze směnky. Jsou-li podmínky pro vydání směnečného platebního rozkazu splněny, soud jej vydá a žalovanému uloží, aby do 15 dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal odůvodněné námítky. V nich musí žalovaný uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá.

Směnečný platební rozkaz musí být žalovanému doručen výhradně do vlastních rukou - náhradní doručení zákon nepřipouští. Pokud není možné platební rozkaz takto žalovanému doručit, soud jej usnesením zruší. Nesplnění zákonných podmínek pro vydání směnečného platebního rozkazu však

nevede k automatickému zamítnutí žaloby. Místo toho soud nařídí soudní jednání, při němž žalobu standardním způsobem projedná.

Fáze druhá: námitky

Obligatočním předpokladem pro druhou fázi směnečného řízení jsou odůvodněné a včas podané námitky. Po formální stránce jsou na námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu kladeny poměrně vysoké nároky. Námitky musí žalovaný podat do 15 dnů od doručení směnečného platebního rozkazu. Pozdě podané nebo ničím neodůvodněné námitky soud usnesením odmítne, stejně tak jako námitky podané neoprávněnou osobou. Naopak na základě včasných a odůvodněných námitek soud v tzv. námitkovém řízení rozhodne, že směnečný platební rozkaz zůstává zcela nebo zčásti v platnosti, nebo že se zrušuje a v jakém rozsahu. Na rozdíl od účinků odporu proti klasickému (elektronickému) platebnímu rozkazu se podanými námitkami směnečný platební rozkaz automaticky neruší, nýbrž soud k jejich projednání nařizuje soudní jednání.

Ve námitkách musí žalovaný uvést především: (a) konkrétním a nezaměnitelným způsobem veškeré skutečnosti, které proti směnečnému platebnímu rozkazu namítá (zejm. v jakém rozsahu je platební rozkaz napadán a na jakých skutkových okolnostech staví svou obranu), dále (b) jaká konkrétní podmínka platného vystavení směnky není splněna a (c) zda se jedná o námitku kauzální či směnečnou, přičemž tuto skutečnost musí patřičně odůvodnit (třeba tak, že směnečný peníz byl zaplacen nebo že pohledávka zajištěná smenkou zanikla). Veškeré shora uvedené „parametry“ námitek musí být dostatečně jasné, určité, srozumitelné a odůvodněné. Například pouhé uvedení, že blankosměnka byla „nesprávně vyplněna“ co do výše směnečné sumy, činí námitku dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu neurčitou a neodůvodněnou (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2184/2011 nebo 29 Cdo 2095/2011).

Prostý nesouhlas žalovaného tedy ke zrušení směnečného platebního rozkazu rozhodně nestačí. Stejně tak neplatí, že by podání námitek mělo za následek zrušení směnečného platebního rozkazu jako celku, pokud se námitky týkají jen některé z jeho částí.

Závěr

Řízení o směnečném platebním rozkazu představuje v praxi hojně užívaný nástroj, který věřitelům přináší značné výhody zejména v oblasti rychlosti a úspornosti řízení. Na druhou stranu je spojen i s určitými riziky. Striktní formalismus totiž může vést k neúspěchu věřitele jen při drobném pochybení ve formálních náležitostech směnky. Lze tedy konstatovat, že právní úprava řízení o směnečném platebním rozkazu je bezesporu praktická a funkční, vyžaduje však pečlivé zacházení a důkladnou znalost směnečného a procesního práva.

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M.

zakladatel advokátní kanceláře Matzner & Vitek

[Matzner & Vitek](#)

Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matznervitek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci – kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)